

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ І ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор
Інституту інформаційних
технологій і засобів навчання
НАПН України
від 11 липня 2019 р.

 В. Ю. Биков

«ПОГОДЖЕНО»

Заступник директора
з наукової роботи
Інституту інформаційних технологій
і засобів навчання НАПН України
від 11 липня 2019 р.

 А. В. Яцишин

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

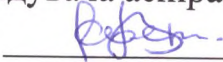
**«Наукові електронні комунікації
та академічне письмо»**

Для здобувачів вищої освіти

Ступінь «Доктор філософії»

спеціальності: *011 Освітні, педагогічні науки, спеціалізація – Інформаційно-комунікаційні технології в освіті*

Структура програми типова. Години відповідають робочому навчальному плану.

В.о. завідувача аспірантури та докторантури
 В. В. Коваленко

Робоча програма навчальної дисципліни «Наукові електронні комунікації та академічне письмо» для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, 2019. – 13 с.

Укладач:

Лупаренко Лілія Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник відділу відкритих освітньо-наукових інформаційних систем Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України

Рецензент:

Віхрова Олена Вікторівна, кандидат педагогічних наук, доцент, декан фізико-математичного факультету Криворізького державного педагогічного університету

Робоча програма затверджена на засіданні вченої ради Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України
Протокол № 9 від «11» 04 2019 року.

Гарант освітньо-наукової програми
 М. П. Шишкіна
«11» 04 2019 року

© ІТЗН НАПН України, 2019 рік
© Лупаренко Л. А., 2019 рік

НАУКОВІ ЕЛЕКТРОННІ КОМУНІКАЦІЇ ТА АКАДЕМІЧНЕ ПИСЬМО

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 1,5	Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка	Основна дисципліна циклу загальної підготовки	
	Спеціальність: 011 Освітні, педагогічні науки Спеціалізація: Інформаційно-комунікаційні технології в освіті		
Змістових модулів – 1	Рівень вищої освіти: <i>Третій (освітньо-науковий), PhD</i>	Рік підготовки	
Загальна кількість годин – 45 год		1-й	1-й
		Семестр	
Кількість годин для денної/заочної форми навчання: аудиторні – 6 год самостійна робота – 39 год		2-й	2-й
		Лекції	
		2 год.	2 год.
		Практичні/семінарські	
		4 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		39 год.	39 год.
	Вид контролю:		
Залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Наукові електронні комунікації та академічне письмо» полягає у формуванні в майбутніх докторів філософії інформаційно-дослідницької компетентності щодо використання електронних науково-освітніх систем у науково-педагогічних дослідженнях.

Завдання навчальної дисципліни

У ході опанування програми дисципліни «Наукові електронні комунікації та академічне письмо» передбачається виконання низки основних завдань:

- ознайомлення аспірантів із теоретичними аспектами використання електронних науково-освітніх систем у науково-педагогічних дослідженнях;
- формування практичних вмінь щодо використання електронної відкритої журнальної системи Open Journal Systems для представлення наукових статей, а також використання спеціалізованого програмного інструментарію для підготовки наукового контенту до публікації;
- набуття слухачами навичок виваженого добору оптимальних електронних засобів поширення результатів власних наукових пошуків;
- підвищення рівня сформованості інформаційно-дослідницької компетентності майбутніх докторів філософії щодо використання електронних науково-освітніх систем у науково-педагогічних дослідженнях.

Вивчення цієї дисципліни дозволить по-новому використовувати сучасні ІКТ у науково-педагогічних дослідженнях, зокрема для пошуку та публікації наукових праць.

У результаті опанування навчального матеріалу майбутні доктори філософії набудуть наступних:

знань:

- зміст понять «електронний журнал», «електронне наукове фахове видання», «електронні відкриті журнальні системи», «метадані», «плагіат», «самоплагіат»;
- основні функції, переваги і недоліки електронних наукових фахових видань;
- види електронних журнальних систем, інтерфейс та функціональні можливості програмної платформи Open Journal Systems, вітчизняний та зарубіжний досвід її використання;
- види плагіату в науці та методи його автоматичного відстеження;
- алгоритм написання наукової статті, її IMRaD-структура.

вмінь:

- працювати з програмною платформою Open Journal Systems;
- створювати персональний профіль користувача в електронному

- деможурналі на базі платформи OJS;
- подавати рукописи в редакцію, провадити всі етапи редакційно-видавничого процесу та взаємодіяти з редакційною групою за допомогою OJS;
  - виконувати перевірку наукових робіт на наявність плагіату;
  - використовувати спеціалізований програмний інструментарій для транслітерування текстів та генерування бібліографічних описів різних стандартів у процесі підготовки наукового контенту до публікації.

навичок:

- пошуку та аналізу якісного наукового контенту;
- здійснення виваженого добору наукових фахових видань для публікації результатів власних наукових пошуків;
- підготовки статті до друку: написання, структурування, форматування та перевірки.

та досвіду:

- використання EBЖС Open Journal Systems для пошуку, представлення і поширення результатів наукових досліджень в світовому науково-інформаційному просторі.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Інформаційно-комунікаційні технології для підготовки і подання наукових статей до друку.

Тема 1. Вибір оптимального наукового видання для публікації статті.

Критерії добору оптимального електронного наукового видання для публікації статті: читацька аудиторія, відкритий доступ до контенту, авторські права, оплата, швидкість та вчасність публікації, склад редакційної колегії, вид здійснення рецензування, формат публікації (друковане чи електронне видання), стабільність, надійність, регулярне оновлення сайту, індексування, репутація видавця та ін. Недобросовісні видавці («хижацькі» видавництва).

Тема 2. Алгоритм написання та підготовка статті до друку.

Типи наукових статей, IMRaD-структура статей різних типів. Алгоритм написання наукової статті. Визначення теми та дизайн представлення результатів. Робота з шаблоном: форматування, рисунки, таблиці, цитування та списки використаних джерел. Алгоритм перевірки готовності статті та доопрацювання.

Тема 3. Вітчизняні та закордонні стандарти оформлення пристатейних списків наукових джерел. Автоматизоване генерування бібліографічних описів за допомогою онлайн ресурсів.

Бібліографічний опис. ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».

Зарубіжні стандарти оформлення бібліографічних описів: APA, Bibtex, Cell, Chicago, Harvard, IEEE, ISO690, MLA, Science, Nature, Vancouver, ABNT та ін. Програмний інструментарій для генерування пристатейних списків наукових джерел: VAK.in.ua, Bibtex, EndNote, RefMan, RefWorks, Mendeley, Papers, модуль бібліографії ICI Publisher Panel, BibMe (<http://www.bibme.org>), «Cite this for me» (<http://www.citethisforme.com>), Citefast (<http://www.citefast.com>), Citation Machine (<http://www.citationmachine.net>), EasyBib (<http://www.easybib.com>), Zotero (<http://www.zotero.org>) та ін. Автоматизоване генерування слухачами бібліографічних описів різних стандартів за допомогою онлайн ресурсів.

Тема 4. Транслітерація. Онлайн ресурси транслітерації української та російської мов.

Транслітерація. Стандарти україномовної транслітерації (Паспортний (КМУ 2010), ТКПН, УКППТ 1996 (спрощений), Науковий (традиційний), Науковий (ISO/R 9:1968), ISO 9:1995 (ГОСТ 7.79 А), ГОСТ 7.79-2000 Б, BGN/PCGN (1965), ALA-LC). Стандарти російськомовної транслітерації (ГОСТ 7.79 система Б; ISO 9 та ін). Онлайн ресурси транслітерації української мови: СЛОВНИК.ua (<http://www.slovnuk.ua/services/translit.php>), УКРЛІТ.ORG (<http://ukrlit.org/transliterationsii>), «Стандартна українська транслітерація» (<http://translit.kh.ua>). Онлайн ресурси транслітерації російської мови: TRANSLIT.CC (<http://translit.cc>), «Транслит по-русски» (<http://translit.net>). Транслітерування слухачами текстів з української та російської мов у різних форматах за допомогою онлайн ресурсів транслітерації.

Тема 5. Проблема плагіату. Види плагіату в науці. Програмні засоби перевірки текстів на збіг. Особливості перевірки наукових робіт на наявність плагіату.

Поняття плагіату, самоплагіату та їх основні види. Дії, що характеризують процес плагіату. Плагіат у науці: текстовий, програмних кодів, у нетекстових джерелах. Популярні програмні засоби та онлайн ресурси автоматичного відстеження плагіату у текстових документах. Рекомендований інструментарій: UNICHECK, eTXT Антиплагиат, FindCopy (MiraTools), «Защита уникальности контента», Text.ru та Viper. Перевірка слухачами наукових текстів на плагіат за допомогою вказаних засобів.

Тема 6. Етапи редакційно-видавничого процесу. Робота Автора в електронній відкритій журнальній системі Open Journal Systems.

Огляд етапів редакційно-видавничого процесу. Завантаження рукопису в електронній відкритій журнальній системі OJS; дії Автора на етапі рецензування та редагування. Відхилення рукопису: можливі причини; процедура апеляції. Схвалення до друку: взаємодія автора з редакційною групою (редактором розділу, коректором, літ. редактором) на різних етапах. Поширення та популяризація статті в мережі засобами ІКТ (архівування, індексування, поширення в соціальних мережах).

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		лекції	практичні	самостійна робота
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1. ІКТ для підготовки і подання наукових статей до друку				
Тема 1. Вибір оптимального наукового видання для публікації статті	7	1	-	6
Тема 2. Алгоритм написання та підготовка статті до друку	6	1	-	5
Тема 3. Вітчизняні та закордонні стандарти оформлення пристатейних списків наукових джерел. Автоматизоване генерування бібліографічних описів за допомогою онлайн ресурсів	8	-	1	7
Тема 4. Транслітерація. Онлайн ресурси транслітерації української та російської мов	8	-	1	7
Тема 5. Проблема плагіату. Види плагіату в науці. Програмні засоби перевірки текстів на збіг. Особливості перевірки наукових робіт на наявність плагіату	8	-	1	7
Тема 6. Етапи редакційно-видавничого процесу. Робота Автора в електронній відкритій журнальній системі Open Journal Systems	8	-	1	7
Всього годин	45	2	4	39

5. Навчально-методична карта дисципліни «Наукові електронні комунікації та академічне письмо»

Разом: 45 год., лекції – 2 год., практичні заняття – 4 год., самостійна робота – 39 год.

Модулі	Змістовий модуль 1		
Назва модуля	ІКТ для підготовки і подання наукових статей до друку		
Заняття	1	2	3
Теми лекцій	Тема 1. Вибір оптимального наукового видання для публікації статті. Тема 2. Алгоритм написання та підготовка статті до друку.	-	-
Теми практичних занять	-	Тема 3. Вітчизняні та закордонні стандарти оформлення пристатейних списків наукових джерел. Автоматизоване генерування бібліографічних описів за допомогою онлайн ресурсів. Тема 4. Транслітерація. Онлайн ресурси транслітерації української та російської мов	Тема 5. Проблема плагіату. Види плагіату в науці. Програмні засоби перевірки текстів на збіг. Особливості перевірки наукових робіт на наявність плагіату. Тема 6. Етапи редакційно-видавничого процесу. Робота Автора в електронній відкритій журнальній системі Open Journal Systems.
Бали	10	25	25
Самостійна робота (ІНДЗ)	30 б.		
Всього за модуль	90 б.		
Залік	10 б.		
Всього	100 б		

6. Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вітчизняні та закордонні стандарти оформлення пристатейних списків наукових джерел. Автоматизоване генерування бібліографічних описів за допомогою онлайн ресурсів.	1
2	Транслітерація. Онлайн ресурси транслітерації української та російської мов	1
3	Проблема плагіату. Види плагіату в науці. Програмні засоби перевірки текстів на збіг. Особливості перевірки	1

	наукових робіт на наявність плагіату.	
4	Етапи редакційно-видавничого процесу. Робота Автора в електронній відкритій журнальній системі Open Journal Systems.	1
	Разом	4

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин/бали
1	Вибір оптимального наукового видання для публікації статті	6/5
2	Алгоритм написання та підготовка статті до друку	5/5
3	Вітчизняні та закордонні стандарти оформлення пристатейних списків наукових джерел. Автоматизоване генерування бібліографічних описів за допомогою онлайн ресурсів	7/5
4	Транслітерація. Онлайн ресурси транслітерації української та російської мов	7/5
5	Проблема плагіату. Види плагіату в науці. Програмні засоби перевірки текстів на збіг. Особливості перевірки наукових робіт на наявність плагіату	7/5
6	Етапи редакційно-видавничого процесу. Робота Автора в електронній відкритій журнальній системі Open Journal Systems	7/5
	Разом	39/30

8. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- Словесні: лекція (традиційна, проблемна) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій, пояснення, розповідь, бесіда.
- Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- Практичні: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; виконання практичних завдань.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

9. Методи контролю

Методи усного контролю: індивідуальне та фронтальне опитування.

Методи письмового контролю: модульне анкетування і тестування.

Методи комп'ютерного контролю: виконання практичних завдань, подання статті до публікації в журналі на базі електронної відкритої журнальної системи Open Journal Systems.

Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

10. Розподіл балів, які отримують аспіранти

Поточне оцінювання та самостійна робота		Залік	Всього
Змістовий модуль 1		10	100
Аудиторні	Самостійна		
60	30		

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Рейтингова оцінка	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Значення оцінки
A	90-100	Відмінно — відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89	Дуже добре - достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81	Добре - в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74	Задовільно - посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68	Достатньо - мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання - незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу - досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

11. Методичне забезпечення

- опорні конспекти лекцій;
- навчально-методичний посібник;

- робоча навчальна програма;
- збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень аспірантів;
- засоби підсумкового контролю (комп'ютерна програма тестування, комплект друкованих завдань для підсумкового контролю).

Інформаційно-довідкові та методичні матеріали: методичні рекомендації для слухачів, методичні вказівки до виконання практичних завдань, методичне забезпечення самостійної підготовки слухачів, методичні рекомендації для викладача з підготовки занять, дидактичні демонстраційні матеріали.

Технічні засоби навчання та ІКТ: підключення до мережі Інтернет, персональні комп'ютери (ноутбуки), інтерактивна дошка, проектор, ЕВЖС Open Journal Systems, VAK.in.ua, Cite this for me, УКРЛІТ.ORG, TRANSLIT.CC, eTXT Антиплагиат, UNICHECK та ін.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Інформаційно-аналітична підтримка педагогічних досліджень на основі електронних систем відкритого доступу : посібник / Іванова С. М. та ін. Київ : Компринт, 2019. 208 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/287724423.pdf>
2. Лупаренко Л. А. Електронні відкриті журнальні системи в науково-педагогічних дослідженнях : навчально-методичний посібник. Київ : Компринт, 2019. 311 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/717033/>
3. Лупаренко Л. А. Добір електронних відкритих журнальних систем для наукових видань з освітніх досліджень. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2017. Т. 60. № 4. С. 324-343. URL: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/1835>.
4. Лупаренко Л. А. Критерії та показники ефективності застосування електронних відкритих журнальних систем у науково-педагогічних дослідженнях. *Інформаційні технології в освіті*. 2018. Т. 34. № 1. С. 89-117. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/itvo_2018_1_9
5. Лупаренко Л. А. Організаційно-педагогічна модель впровадження електронних відкритих журнальних систем у процес науково-педагогічних досліджень. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія : Педагогічні науки*. 2018. Т. 13. № 2. С. 222-237. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/712219/>
6. Лупаренко Л. А. Теорія і досвід використання електронних відкритих журнальних систем : монографія. Київ : Компринт, 2019. 195 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/720375/>
7. Спірін О. М., Лупаренко Л. А., Новицький О. В. Процедура впровадження електронного наукового журналу з використанням програмної платформи Open Journal Systems. *Інформаційні технології в освіті*. 2017. Т. 32. № 3. С. 40-60. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/itvo_2017_3_5
8. Спірін О. М., Лупаренко Л. А. Досвід використання програмної платформи Open Journal Systems для інформаційної підтримки науково-освітньої діяльності, *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2017. Т. 61, № 5. С. 196–218. URL: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/1910>.
9. Luparenko L. The Use of Electronic Open Journal Systems in Scientific and Pedagogic Research: Results of Experiment. *Proceedings of the 16th International Conference on ICT in Education, Research and Industrial Applications. Integration, Harmonization and*

Інформаційні ресурси

1. <https://lib.iitta.gov.ua/>
2. <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/index>
3. <http://login.webofknowledge.com/>
4. <https://www.scopus.com/home.uri>
5. <https://scholar.google.com.ua/>
6. <https://doaj.org/>
7. <http://icteri.org/icteri-2020/>
8. <https://www.researchgate.net/>
9. <https://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal>
10. <http://ukrlit.org/transliterations>
11. <https://translit.cc/>
12. <https://www.mendeley.com/reference-management/reference-manager>
13. <https://www.citethisforme.com/>
14. <https://www.citationmachine.net/>
15. <https://strikeplagiarism.com/en/>
16. <https://unicheck.com/uk-ua/login/education>

ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ викладання навчальної дисципліни забезпечується сучасними технічними засобами навчання, які побудовані на інформаційно-комунікаційних технологіях (комп'ютер, мультимедійний проектор, інтерактивна дошка SMART Board).

На заняттях і на самостійній роботі використовуються методичні рекомендації щодо вивчення дисципліни, ресурси Електронної бібліотеки НАПН України, джерела Інтернет, інформаційно-методичні матеріали Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України.

Робоча програма навчальної дисципліни
«Наукові електронні комунікації та академічне письмо»

Укладач:

Лупаренко Лілія Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник відділу відкритих освітньо-наукових інформаційних систем Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України